

Naročnina za Jugosla-
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 57.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, če-
trtek in sobota

Ljubljana, sobota 16. maja 1936

Cena posamezni
številki Din 150

Pred kongresom

Iz nujne potrebe je bil in je moral biti sklican sedanji vsedr-
žavni kongres v Beogradu. Vse
trgovstvo Jugoslavije in z njim
vred vsi gospodarski stanovi ho-
čejo že enkrat močno in z vsem
poudarkom zaklicati v naši pre-
stolnici, da po sedanjih potih ne
gre več naprej. Tudi v Jugoslaviji
se mora že enkrat začeti izvajati
prava in smotrna gospodarska
politika, tudi v Jugoslaviji mora
biti že enkrat konec te večne
'fortvurstljarije', da se ni niti eno
vprašanje v resnici rešilo, temveč
se je vedno le krpalo, da je le
zgodelo, kakor da se nekaj dela.

Pravo in dobro gospodarsko po-
litiko hočemo, to je zahteva, ki
dani danes ne le iz vseh vrst gos-
podarskih stanov Jugoslavije,
temveč tudi iz vseh vrst vseh de-
lovnih slojev. Kajti za vse plodove
svojeje dela in truda so ljudje
osleparjeni, če ni v državi dobre
gospodarske politike. Te pa ne
bomo doživeli, dokler se ne bodo
upoštevali predlogi in zahteve gos-
podarskih slojev, dokler ne bo
sedanjega omalovaževanja gos-
podarskih stanov enkrat za vselej
konec.

In da to poudari, je tudi prvi in
poglaviti namen beograjskega
kongresa, ki mora zato imeti ma-
nifestanten značaj in pokazati ju-
goslovanski prestolnici, da je v so-
lidarnem jugoslovanskem trgo-
vstvu sila, ki je nihče ne sme omal-
ovaževati, če se zaveda svoje od-
govornosti in če se šteje med uvi-
devene javne delavce.

Samo po sebi se razume, da
beograjski kongres po vseh težkih
izkušnjah in po še težjih razočar-
anjih ne bo mogel uporabljati
bogzna kako milih besed. Zatajil
bi ves svoj namen, če bi to storil.
Kajti če človek gleda vso to
ogromno škodo, ki jo doživlja naš
narod, država in vsi delovni sloji
ljudstva, ker se je pri nas do-
sledno vodila napačna, ali še pravi-
lneje rečeno, sploh nobena gos-
podarska politika, potem se mora
človeku stisniti roka v pest in mila
beseda bi bila izdajstvo nad dome-
vino. Vse težke napake, ki so se
vrstile v nekončljivi verigi ena za
drugo, je treba pribiti in obsoditi.
In sicer tako močno obsoditi, da
se ne bodo nikdar več ponovile.

Niso pa gospodarski sloji de-
struktiven element niti takrat, ka-
dar je njih kritika ostra ko bri-
tev, temveč vsa njih kritika je
ena sama želja, da se prav dela,
da se ne zapravlja narodno pre-
moženje, da se ne uničujejo gos-
podarske dobrine, temveč da se
te stalno in neumorno množe, da
se bodo tudi za jugoslovansk nar-
od začeli časi blagostanja, sreče
in zadovoljnosti. Zato bo beograj-
ski kongres trgovcev povedal ne
le, kako se je napačno delalo, tem-
več bo tudi povedal, kako se mora
delati in bo zato tudi pokazal pota
in načine, kako priti iz krize in
sedanje vedno bolj težke stiske.
Kar takoj pa bodi zato tudi pove-
dano, da ne bo krivda beograj-
skega kongresa, če se razmere ne
bi že v kratkem zboljšale, temveč
bi padla vsa krivda le na one, ki
so slišali predloge, a so jih pre-
slišali, mesto da bi jih izvedli.

Gospodarska struktura Jugosla-
vije je tako zdrava, ko le maloka-
tere države. Ker so poleg tega
tudi naravni zakladi Jugoslavije
bogati, bi mogla biti Jugoslavija

ona srečna dežela, ki bi krizo naj-
manj občutila. Toda v resnici je
kriza Jugoslavije zadela teže ko
države z mnogo manj ugodnimi
pogoji. Baš v tem nasprotju je tu-
di ono veliko zlo, ki ga vsi tako
težko občutimo in ki je vzrok stal-
nih protestov gospodarskih stanov
proti tem, že leta in leta trajajo-
čim razmeram.

Krivda za vse to stanje pa pada
v prvi in največji meri na našo
upravo, ki ni znala organizirati
narodnih sil za konstruktivno delo
in ki se je izkazala kot naj-
večja ovira krepkega gospodarske-
ga razmaha, kjer se je le poja-
vila. Zboljšanje uprave je zato pr-
vo delo, ki ga mora izvršiti gos-
podarsko pravilno vodena Jugosla-
vija in sredstvo za to je le eno:
čim večja decentralizacija uprave.
Samo na ta način je mogoče do-
seči poenostavljenje uprave in
njen živ stik z narodom.

Potem pa tudi to ne bo več

mogoče, da so vsi naši gospodar-
ski stanovi vedno brez moči, ka-
dar gre za interese tujega vele-
kapitala. Naravnost nezaslišano je,
da bo moral beograjski kongres
trgovcev konstatirati, da vsi deset
in desettisoči jugoslovanskih trgo-
vcev niso imeli te moči in vpli-
va v Jugoslaviji kakor ena sama
tuja družba »Ta-Tac«, ki baš pred
oči kongresa začelja s svojim po-
slovanjem.

Domač človek mora zopet priti
do svojih pravic, srednji stan do
svoje veljave, ki jo zasluži, to bo
in mora poudariti beograjski kon-
gres, ker v srednjem stanu je sila
Jugoslavije. V tem srednjem stu-
nu je izpolnjuje posebno odlično
nalogo trgovski stan in zato greši
nad jugoslovanskim narodom, kdor
uničuje trgovski stan. A danes ga
uničujejo privilegiji zadržug in
konzumov ter privilegiji velikih
kapitalističnih podjetij, danes ga
uničujejo davkarije, ki postopajo

proti njemu, kakor da bi bil tr-
govec edini davkoplačevalec v dr-
žavi, ki naj plača tudi vse državne
izdatke, danes ga uničuje proti-
postavno krošnjarstvo in nelegalna
trgovina, danes ga uničuje vsak,
kdor le hoče!

Tega uničevanja mora že enkrat
biti konec, in če že ne zaradi pravi-
ce, pa zaradi pomena trgovstva
za naše gospodarstvo in za našo
kulturo. Baš v prestolnici, kjer je
že skoraj vsaka večja hiša zaduž-
bina tega ali onega trgovca, se
kulturni pomen trgovstva še po-
seбно jasno vidi.

Zato pa: konec omalovaževanja
trgovstva, konec napačne gos-
podarske politike in začeti se mora
doba, ko bo prišel gospodarski
človek do besede, da povede ves
narod in državo iz stiske!

In to je namen ter cilj beograj-
skega kongresa in zato mora biti
ta zmagovit na vsej črti!

angleških cenitvah znaša ta »ne
ravno posebna škoda« nad 900 mi-
lijonov Din! Pa ne glede na to:
Ali je res oportuno, da se še v
naši javnosti slišijo izjave, ki bi
jih mogel biti vesel edinole lord
Newton. Kako lepo orožje bi imel,
če bi mogel čitati še to mnenje te
naše odgovorne osebnosti!

Dosti težkih in grenkih izku-
šenj je že doživel naš narod, toda
teško, da tako bolesterne in tako
razočarajoče, kakor jo doživlja se-
daj zaradi sankcij od svojih za-
veznikov! Ali se v Londonu in
Parizu res tako malo cení naše
zaveznitvo? Ali pa nas res že
smatrajo za tako manjvredne na-
rode, ki morajo biti hvaležni tudi
— za palico!

Kakor gospodje mislijo, toda po-
nos in samozavest jugoslovanske-
ga naroda še nista poginili! To
je vse, kar pravimo.

Minister Stanković o kmečki razdolžitvi

Kmetijski minister Stanković je
dal dopisniku »Jugoslovenskega
Severa« naslednjo izjavo o raz-
dolžitvi kmeta:

»Temu vprašanju se posveča
največja važnost. Dosedaj se je
skušalo že na več načinov rešiti
to zelo težko vprašanje, toda brez
uspeha. Po mojem predlogu bi se
moralo vprašanje kmečkih dolgov
rešiti na ta način, da bi se ustanovi-
la posebna likvidacijska banka,
ki bi izplačala kmetške dolgove
bankam in denarnim zavodom,
kmetški dolžniki pa bi potem
kasneje vračali dolg državi ob-
enem s plačevanjem davkov ali
na kateri drug način. Toda ta moj
predlog ni bil sprejet, ker se je
smatralo, da bi to bila inflacija
in zato se zaenkrat o vsem vpra-
šanju ne more nič reči.«

— Ali so bili še kateri drugi
predlogi za rešitev tega vpraša-
nja, je vprašal dopisnik. Minister
je odgovoril:

»Da, bila so Neka skupina po-
slancev JRZ je izdelala načrt ne-
ke uredbe, s katero bi se izvedla
splošna razdolžitve kmeta. Pa tudi
s tem načrtom ni bilo nič.«

— Na kateri način pa bo potem
sedaj rešeno to vprašanje?

»Vsekakor po uredbi, ki je bila
sprejeta že lansko leto. Eventual-
no se bodo izvršile nekatere iz-
premembe in dopolnitve, nakar
bodo izdani razni pravilniki.«

Madjarski izvoz v Anglijo raste, čeprav ne izvaja sankcij

V prvem četrtletju 1936 je pre-
jela Madjarska za svoj izvoz blaga
v Anglijo 65 milijona pengov. —
Njen izvoz v Anglijo je v primeri
z lanskim istega razdobja narasel
od 95 na 114 milijona pengov,
uvoz pa nazadoval od 57 na 49
milij. V tabeli madjarskega izvoza
stoji Anglija na četrtem mestu, in
sicer je izvozila letos v prvem tr-
mesečju: svinjske masti in slanine
za 2,6, zaklane perutnine za 1,6,
kož za 1,5 in za 1,1 milijona pen-
gov umetnih svilenih tkanin, da-
lje še bacona, masla, ženske kon-
fekcije, čevljev, usnjenih rokavic,
radijskih aparatov in čevl ter po-
hištva in stekla. Madjarska pa je
uvozila iz Anglije največ surovin,
kovine, gume in za pol milijona
tkanin. (To favoriziranje Madjar-
ske, katera ne izvaja sankcij, je
zelo karakteristično in nam daje
dobro lekcijo za bodoče.)

Anglija - sankcije - Jugoslavija Za 3.630.000 funtov izgube zaradi sankcij — dobila Jugoslavija 10 tisoč funtov odškodnine — Madjarska pa povečuje izvoz v Anglijo

Na tem mestu smo že imeli to
žalostno dolžnost, da smo morali
konstatirati, kako slabo nam hono-
rirajo naši zavezniki naše zvesto-
bo. Sedaj ob sankcijah se je še
zlasti pokazalo, da se naši zapad-
ni in mogočni zavezniki niti ne
zmenijo ne za naše težave in ne
za naše izgube, temveč slej ko prej
podpirajo one, ki bodo v prvem
oboroženem konfliktu v Evropi v
znak svoje hvaležnosti za to usluž-
ljivost nastopili proti njim z orož-
jem v roki!

Tako smo poročali, kako je
Francija sedaj ponovno dovolila
Avstriji velike carinske in prevozne
ugodnosti, ki jih naši lesni iz-
vozniki ne morejo dobiti niti v
primeroma enaki meri brez ozira
na to, da je dobila Avstrija tudi
neprimerno večje uvozne kontin-
gente ko mi! A mi se ponašamo s
tem, da smo zavezniki Francije,
dočim ni nobenega dvoma, da bo
nemško prebivalstvo Avstrije v
odločilnem trenutku tvorilo z
Nemci ob Reni isto fronto. Niti
Sušnik niti Starhemberg tega ne
bosta prepredila, pa se naj uda-
jajo naivneži v Parizu še tako
sladkim sanjam.

Pa ne samo to! Mi izvajamo
sankcije, Avstrija jih ne izvaja! Mi
smo zato izgubili ves izvoz v Itali-
jo, Avstrija pa je mogla svojega na
naš račun še povečati. Mi smo se
odločili na sankcije iz zvestobe do
fronte, ki sta je postavila London
in Pariz, Avstrija pa je nastopila
proti sankcijam iz zvestobe do na-
sprotne fronte. Kljub temu pa se
v Parizu Avstrija nagraja, nam pa
se ne pomaga, da ne uporabimo
težjega izraza! Naj se v Parizu ne
čudijo, če jugoslovansko ljudstvo
nad takšnim postopanjem strmi do
skrajnosti razočaranje in če se mu
podira vera v vrednost zavez-
ništva.

Zanimiva debata v london- skem parlamentu

A ne samo Francija, tudi Angli-
ja se ne meni za naše težave za-
radi sankcij, kakor je jasno poka-
zala neka interpelacijska debata v
londonskem parlamentu.

Kakor poročajo »Times«, je in-
terpeliral lord Newton dne 6. ma-

ja ob priliki debate o angleški zu-
nanji politiki zaradi koncesij, ki
da jih je dala Anglija Jugoslaviji
zaradi sankcij. Med drugim je
vprašal lord Newton:

»Ali bi mogla vlada izjaviti,
kakšno finančno izgubo smo pre-
vzeli na sebe v zvezi z odškodni-
no, ki je bila priznana Jugoslaviji
za njeno soudeležbo pri sankcijah.
Ali je res, da je Jugoslavija nedav-
no sklenila trgovinsko pogodbo z
Nemčijo, ki prejudicira interese
britanske trgovine? Ali je britan-
ska vlada priznala kakšni drugi
državi podobne koncesije?«

V svojem nadaljnjem govoru je
dejal častivredni gospod lord New-
ton, da trdi dobro informirani du-
najske dopisnik »Times«, da
predstavlja izguba, ki jo je deži-
vela Jugoslavija zaradi sankcij

vsoto 3.630.000 funtov

(nad 900 milijonov Din), za kar
da je dala Anglija Jugoslaviji od-
škodnine v višini 550.000 funtov.
Ko je Jugoslavija to pomoč od An-
glije dobila, pa da je sklenila po-
godbo z Nemčijo, zaradi katere bo-
do imeli Angleži isto škodo kakor
vsi drugi. Ali smo zaradi tega na-
pravili kakšen ožitek Jugoslaviji,
sprauje g. lord!

Visoki g. lord je nato dejal, da
ne razume, zakaj da bi Vel. Bri-
taniija igrala vlogo policaja ali člo-
veka, ki deli miloščino (to bi nam-
reč bila po mnenju lorda odškod-
nina nam, op. ured.). Če že dajmo
odškodnino, potem jo dajmo
lastnim državljanom, ki so utrpeli
zaradi sankcij velikansko škodo.

Odgovor vlade

Na interpelacijo je kot prvi od-
govoril lord Cecil, ki je dejal, da
v času, ko mora etiopski vladar
iskati zatočišče daleč od svoje
zemlje, ki je vsa opustošena od
najstrašnejših sredstev, ki jih upo-
rablja moderna vojna, v tem ča-
su večina spodobnih ljudi v An-
gliji ne misli, da je zlasti ugoden
trenutek za debato o funtih in
šterlingih glede tega, kar smo ali
nismo storili za Jugoslavijo.

V imenu vlade pa je dejal lord
Tempelmoor, da je bila vsa od-
škodnina, ki je bila dana Jugosla-

viji, samo v tem, da se je dovolil
uvoz nekaterih deželnih produk-
tov. Vsa izguba, ki jo je Anglija
zaradi teh carinskih olajšav ime-
la, bi znašala od januarja do mar-
ca 1936 celih 9000 funtov pri uvo-
zu perutnine, z uvozom v decem-
bru pa skupno nekaj več ko 10.000
funtov.

Koraki, ki jih je storila Jugosla-
vija v trgovini z Nemčijo, pa so
imeli samo ta cilj, da osvobodijo
svoje zamrle terjatve v Nemčiji.
Drugim državam razen Jugosla-
viji pa niso bile priznane zaradi
sankcij nobene odškodnine, čeprav
je 6 držav prosilo za to.

Iz tega odgovora vlade sledi, da
je imela Jugoslavija zaradi sank-
cij 3.630.000 funtov izgube, od-
škodnina za to izgubo pa znaša
celih 10.000 funtov, kolikor je
žrtvovala Anglija. In še ta malen-
kostna izguba je dala lordu New-
tonu pobudo za interpelacijo na
vlado. Nobenega vzroka za inter-
pelacijo pa ni našel lord Newton,
ker je povečala Madjarska, ki je
je Angliji pri izvajanju sankcij iz-
neverila, svoj izvoz v Anglijo. In
povečala ga je v prav znatni meri,
da je napredoval madjarski izvoz
v Anglijo v I. letošnjem tromeseč-
ju v primeru z lanskim od 95 na
114 milijona pengov, angleški
uvoz v Madjarsko pa istočasno na-
zadoval od 57 na 49 milijona
pengov, da je bila madjarska tr-
govina z Anglijo v letošnjem pr-
vem tromesečju aktivna za celih
65 milijonov pengov, to je za več
ko 60 milijonov Din. V glavnem
pa je Madjarska uvažala v Anglijo
samo pridelke, ki bi jih mogli tu-
di mi, ki smo z največjo dosled-
nostjo podpirali angleško politiko
v Ženevi. Nad tem pa se g. lord
Newton ni zamislil! Ni treba, da
bi k vsemu temu dostavljali mi
še kak komentar, ker ga bodo na-
ši bralci napravili pač sami in še
bolj temeljito, kakor bi ga napra-
vili mi!

Le še ena pripomba naj nam
bo dovoljena! Pred dnevi smo ob-
javili izjavo odgovorne jugoslovans-
ke osebnosti, da sankcije niso
povzročile nam posebne škode. Po

Predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj*

Predsedstvena seja Zveze trgovskih združenj v petek, dne 8. maja v Mariboru, je bila zelo dobro obiskana ter so se je udeležili delegati naslednjih združenj: Ljubljane, Ljubljane-okol., Kranja, Ribnice, Novega mesta, Laškega, Celja-okolice, Maribora, Ptuja, Ptuj-okolice, Slovenjega Grada, Slov. Konjice, Ljutomera, Sv. Lenarta in Dolnje Lendave, dočim so svojo odsotnost opravičila združenja v Logatcu in Radovljici.

Sejo je vodil in otvoril predsednik Josip J. Kavčič, ki je pozdravil vse delegate, zlasti pa zborničnega podpredsednika Konrada Elsbacherja, ki je tudi zastopal Zbornico ter odbornika združenja v Celju g. A. Cvenkla.

Poročilo predsednika Kavčiča

Nato je takoj prešel na dnevni red ter poročal o pripravah za kongres trgovcev v Beogradu, ki se začne to soboto. Med drugim je omenil, da je pri sestavi referatov odlično sodelovala tudi Zveza, ki je k vsakemu referatu podala tudi svoje mnenje in dodala svoje predloge, da bi mogli predlogi na podlagi teh referatov ustrezati vsem zvezam v državi. Glede socialnega zavarovanja ni stališče naše Zveze in srbskih združenj popolnoma isto. Mi zahtevamo predvsem uvedbo bolniškega zavarovanja, dočim so srbska združenja v prvi vrsti za starostno zavarovanje, čeprav je to mnogo težje izvedljivo. Naša Zveza je tudi mnenja, da se mora pri sestavi načrta o socialnem zavarovanju na vsak način upoštevati študija g. dr. Matjašiča (o kateri je »Trgovski list« svojočasno obširno poročal. Op. ured.).

Posebne važnosti za trgovstvo je tudi načrt zakona o zadrugah, ki pride že v kratkem pred skupščino. Zveza se je odločno borila za to, da ne bo pomenil novi združni zakon tudi nove krivice za trgovstvo. Enako odločno se je borila tudi proti ustanavljanju veleblagovnic, a v tem pogledu ni imela uspeha, ker je veleblagovnica »Ta-Ta« v Beogradu že začela poslovati.

Prvotni sklep, da bi bil kongres v Zagrebu, se ni mogel izvesti zaradi tamošnjih posebnih razmer. Zato bo kongres v Beogradu in potrebno je, da se na kongresu čim krepkeje manifestira solidarnost vsega jugoslovanskega trgovstva. Samo na ta način bo mogoče doseči res dobre uspehe. Nato je podal predsednik Kavčič izčrpano poročilo o dnevnem redu kongresa in javil, da se udeležijo beogradskega kongresa iz Slovenije okoli 80 delegatov.

Končno je poročal predsednik Kavčič še o gospodarskem položaju, ki pa se ni bistveno izpremenil in je treba zopet ponoviti vse to, kar se je že nešteto krat ugotovilo na vseh naših zborovanjih in sestankih. Posebno žalostno je, da ni bilo mogoče doseči niti za lesno stroko vsaj nekaj stvarne pomoči, čeprav so ustavile sankcije vso lesno kupčijo z Italijo.

Po poročilu predsednika Kavčiča se je razvila živahna debata, v kateri se je na predlog g. Oseta zlasti razpravljalo

o kmečki zaščiti

in njenih posledicah.

G. Drago Roglič je bil mnenja, da bi smela veljati le individualna zaščita za one trgovce, ki so prišli

* Na kratko smo poročali o poteku predsedstvene seje Zveze trgovskih združenj že v torkovi številki. Ker pa je potrebno, da so o delu naše centralne stanovske organizacije informirani vsi naši trgovci, smo prihranili glavno poročilo o poteku seje za našo tedensko številko. — Op. ured.

v težkoče zaradi zaščite drugih slojev, zlasti kmetov.

G. Milko Senčar se pridružuje temu mnenju ter poudarja, da bi pavšalna zaščita ubila kredit trgovcev.

G. Janko Klun meni, da je zaščita potrebna za lesne trgovce. — Poleg tega izkoriščajo nezaščitenost trgovcev denarni zavodi. Tako so se v Prevaljah na 11 milijonov Din ocenjene nepremičnine prodale za dobra 2 milijona Din.

Predsednik Kavčič predlaga, da bi se priznala zaščita le onim, ki so prišli v težkoče zaradi drugih zaščit. Glede zaščite naj bi odločevala sodišča.

G. Praec poudarja nujnost znižanja obresti za stare dolgove. To naj bi bila prava oblika dejanske zaščite.

G. Senčar pripominja, da zakon o zaščiti ne sme biti enoten za vso državo, temveč le okvirni, da ga bo mogoče prilagoditi krajevnim potrebam. Najbolj važno pa bi bilo, če bi se zopet vpostavila likvidnost denarnih zavodov in če bi se vladi to posrečilo, ji je zagotovljena hvaležnost vseh brez izjeme. Isto misel je poudaril tudi g. Martin Šumer, gosp. Verbič iz Ljubljane pa je zlasti opozarjal na nerazmerje med obrestmi, ki jih plačujejo zaščiteni zavodi vlagateljem in pa med obrestmi, ki jih zahtevajo od svojih dolžnikov. — Napetost 10 odstotkov je na vsak način previsoka.

Koncem debate je predsednik Kavčič reasimiral vso debato in seja se je soglasila v sklepu, da zastopa Zveza trgovskih združenj na beogradskega kongresa stališče, da se v načelu odpravijo vse zaščite.

Nato se je razpravljalo

o bodočem občnem zboru Zveze.

Sklenjeno je bilo, da bodi občni zbor dne 14. junija v Brežicah, dne 13. pa bo že tradicionalna predkonferenca. — Ob tej priliki bo v Brežicah tudi konferenca lesnega odseka, odsek trgovcev s sadjem pa se bo v smislu sklepa zadnjega občnega zbora Društva sadnih trgovcev in izvoznikov v Mariboru takrat ustanovil. G. Martin Šumer je predlagal, da se vprašanje sadnega izvoza obravnava tudi na predkonferenci v Beogradu.

G. Ivan Bahovec opozarja na veliko gospodarsko škodo, ki jo povzroča pretirana centralizacija državne uprave. Ne gre tudi, da se na vseh državnih tiskovinah slovenski jezik dosledno zapostavlja. Zahtevati moramo nadalje širšo samoupravo banovin. Sklene se, da o tem vprašanju govori g. Bahovec tudi na predkonferenci v Beogradu.

Vprašanje nabavljalnih zadrug

G. Klanjšek opozarja na številne pritožbe proti temu, da nabavljalne zadruge prevažajo blago z motornimi vozili. Vse pritožbe so bile dosedaj brezuspešne. Zvezni tajnik pojasni, da je banska uprava na pritožbo Zveze poslala vsem okrajnim načelstvom prepis naše pritožbe ter opozorila načelstva, da natančno izpolnjujejo zakonske določbe. Podpredsednik Elsbacher opozarja, da je zadrugam dovoljeno razvažanje blaga z živalsko vprego in zato je treba tudi proti temu nastopiti. Mnogo se je govo-

rilo tudi o prodajanju blaga nečlanom. G. Verbič opozarja, da bi morali člani združenj sami zbirati konkretne dokaze o prodajanju blaga tudi nečlanom, nakar navede g. Klun, da se je osebnost prepiral, da prodajajo zadruge blago vsakomur. Tako je mogel tudi sam brez nadaljnega kupiti blago v zadruzi. Predsednik Kavčič opozori delegate na okrožnico Zveze z dne 7. maja, v kateri je dala Zveza vsa potrebna navodila za boj proti nepravilnemu postopanju nabavljalnih zadrug.

Sledilo je poročilo o blagajniškem stanju Zveze. — Na zaostali članarini za leta 1932, do 1935. dolgujejo združenja še 82.616 Din. Če pa upoštevamo tudi letošnje leto, znaša ves dolg 178.672 Din. — Nujno je, da vsa združenja delajo na to, da se ti zaostanki neplačane članarine poravnajo.

Seja je nato prešla na

razna davčna vprašanja.

Med drugim se je sklenilo:

Zveza bo protestirala proti temu, da je v davčnem odboru za Maribor predsednik nabavljalne zadruge.

Vpogled glede obdačbe zadrug in družb ni dovoljen in tozadeven predlog naj pride na občni zbor Zveze.

Zahteva se znižanje takse za nabavne knjižice ter naj znaša taksa za knjižice s 50 listi, to je 100 strani samo Din 5.—. Trgovcem naj bo dovoljeno, da izdajajo takse knjižice tudi obrtnikom.

Končno so se obravnavala še nekatera druga vprašanja (kakor vedno močnejše prodiranje židovskega življa v naše gospodarstvo, sestava d. čnih odborov itd.), nakar je predsednik Kavčič zaključil sejo in se zahvalil vsem delegatom za njih udeležbo in vzorno pozornost.

koli obliko uvedene posebne davščine na prevozna sredstva, da bi takoj razveljavili in da s podrobnim pojasnilom čl. 1. uredbe št. 2765/7 z dne 29. marca 1935 v navodilih za sestavljanje banovinskih proračunov že v naprej prepreči uvajanje posebnih banovinskih davščin na prevozna sredstva, njih dele, predmete, njih potrošnje ali na prevozno delo sploh.

9. Z ozirom na javno potrebo, da se čim bolj olajša in poceni prevoz blaga z motornimi vozili v krajih, kjer sploh ni železnice ali ki po svojem stroju ne ustrezajo današnjim potrebam in interesom našega nacionalnega in državnega življenja, prosi konferenca zbornic g. finančnega ministra, da s posebno uredbo na podlagi pooblastil letošnjega finančnega zakona razširi predpise uredbe št. 23.832/III z dne 29. marca 1935, ki se nanaša na podjetja za prevoz potnikov z motornimi vozili, tudi na vsa podjetja za prevoz blaga z motornimi vozili, a da tudi ta podjetja kategorizira na konkurenčna, deloma konkurenčna in nekonkurenčna z državnimi železnicami ter da ta tudi po tej razdelitvi plačujejo takso po tar. post. 101 zakona o taksah, torej prav tako kakor podjetja za prevoz potnikov z motornimi vozili.

Banovinske trošarine

Smatramo, da je nova skupna banovinska trošarina na britvice nerazmerno visoka, ker znaša višina trošarine povprečno 2 do 3 krat več kakor vrednost blaga. — Zato je potrebno to trošarino znatno znižati. Obenem bi se morale dovoliti trgovcem olajšave glede plačevanja trošarine od zalog, ki so bile ugotovljene dne 1. aprila 1936, in sicer v tem smislu, da se jim dovoli plačevanje trošarine mesečno z ozirom na doseženo prodajo.

Banovinsko trošarino na sodo, ki se uporablja kot surovina ali kot pomožno sredstvo proizvodnje, pa je treba odpraviti ali vsaj znatno znižati.

Ugostiteljska vprašanja

Banovinska trošarina na vino in žganje

Z ozirom na to, da se v naši državi proizvede povprečno 400 do 450 milijonov litrov vina in okoli 70 milijonov litrov žganja in se od te količine potroši v državi okoli 85 odstotkov, a od vse te količine samo 25 odstotkov v gostinskih obratih s plačano trošarino, dočim se za ostalih 60 odstotkov ne plačuje nobena trošarina, predlaga konferenca trg. industrijskih zbornic, da se trošarina na vino in žganje sploh odpravi, kar je v interesu ne samo gostinskih obratov, temveč tudi vinogradnikov.

Ce se ta predlog ne bi sprejel, predlaga konferenca, da se s pravilnikom, ki se mora izdati v skladu s predpisom 2. odst. § 32 d) finančnega zakona za l. 1936/37., določi: da se vse količine proizvedenega vina in žganja zavežejo plačevanju trošarine, da bi se s tem omogočili enaki pogoji poslovanja za vse trošarinske predmete. Ta zahteva ni upravičena samo v tem, ker se danes pretežni del prometa z vinom in žganjem opravlja izven koncesioniranih trgovskih in gostinskih obratovalec s pomočjo tihotapstva in protizakonitega krošnarstva. Takšno stanje je nevdržljivo. Način kontrole mora biti v vsakem primeru učinkovit, pa se naj izvaja s popisom proizvodnje ali z obvezno prijavo, ko se dene v promet.

Trošarina na vino in žganje mora biti v vsej državi enaka in iste vrste, to je za vino največ 50 par za liter, a za žganje največ 5 Din za hektolitrsko stopnjo.

Poleg tega je potrebno, da se ob priliki izdaje pravilnika za banovinsko trošarino upošteva in predvidi možnost odbitka za kalo v višini najmanj 5 odstotkov ko tudi

Kako rešiti glavna gospodarska vprašanja

Resolucije državne konference gospodarskih zbornic v Novem Sadu

(Konec.)

Taksna vprašanja

Glede taksnih vprašanj je sprejela konferenca naslednje sklepe:

1. Finančno ministrstvo se naproša, da izda pojasnilo, da se tako imenovani kontrolni bloki (paragon bloki), ki se izdajajo v detajlnih trgovinah kupecem blaga brez oznake kupca, ne smatrajo kot računi iz tar. post. 34 in da zato ne podleže taksi, ker služijo v prvi vrsti sami trgovini v svrhu kontrole in knjiženja.

2. V tar. post. 33 in 34 taksne tarife ni nobene definicije o pobotnici ali računu, radi česar nastaja v praksi vse polno sporov in nejasnosti. Zato predlagamo, da se dotični teksti zakonov izpremenijo na ta način, da se postavi jasna definicija, kaj se mora smatrati za pobotnico, odnosno za račun.

3. V pravilniku z dne 24. aprila 1936, št. 23.581/III je predvideno, da se kreditne knjižice ne smejo uporabljati v prometu med trgovci in obrtniki, temveč samo v prometu s potrošniki. Ker to določilo nima podlage v toč. 3 tar. post. 34, prosimo finančno ministrstvo, da se pojasnilo kot protizakonito razveljavi.

4. Novi predpisi tar. post. 34 pomenijo za mnoge gospodarske stroke veliko povečanje obremenitve, ker je izdajanje faktur v dotičnih strokah neizbežno potrebno tako iz tehničnih ko iz komercialnih razlogov.

Novi predpisi o taksiranju računov so izdelani po vzorcu danes že čisto zastarelih predpisov, ki so

bili izdani pred 80. leti, torej v času, ko niso bili znani niti pisalni stroji niti moderna sredstva za razmnoževanje. Iz teh razlogov se morejo danes izkoristiti ne štiri, temveč samo dve strani pole, prav tako pa se tudi prostor na papirju ne more izkoristiti v tej meri, ko takrat, ko so se pisale fakture z roko.

Ze ti razlogi dokazujejo, da je treba izpremeniti nove predpise o kolkovanju računov, da se prilagode današnjemu stanju tehnike ter da se prepreči zelo občutno in neupravičeno povečanje obremenitve. Dokler se ta reforma ne izvede, se mora odobriti, da specifikacija blaga (popis blaga), ki se dodaja fakturi kot priloga, ne podleže plačevanju takse po tar. post. 34.

Na ta način se bo preprečila nepravilnost, ki je normirana v pojasnilu finančnega ministrstva z dne 30. aprila 1936, št. 27.204, po katerem se mora pri fakturah, izdanih na več polah, vsaka pola taksirati z ozirom na končni znesek fakture.

4. Potrebno je, da se izda pojasnilo, da pri kolkovanju računih, ki jih izdajajo špediterji in carinski posredniki, ne prihaja v poštev oni del fakturnega zneska, ki se nanaša na razne javne davščine in transportne stroške, ki jih carinski posrednik od špediter plača namesto lastnika.

5. Z ozirom na povečanje takse na račune je poslalo vprašanje prevalitve te takse zelo aktualno in zato predlagamo, da izda finančno ministrstvo pojasnilo, da

se mora taksa po tar. post. 34 prevladati na prejemnika računa.

6. Nekatero carinske oblasti zahtevajo od uvoznikov, da kolkujejo izjavo o načinu plačanja obvez za uvoženo blago z Din 5.— po tar. post. 1 taksne tarife. Ta zahteva nima zakonske podlage, ker tu ne gre za nikako prijavo ter zato tudi te izjave ne podležejo plačilu takse.

7. Pooblastila za trgovinske obrate, posredovanja pri kupoprodaji žita in živine se kolkujejo pri mnogih upravnih oblastih po tar. post. 91 toč. 3 b) z Din 500.—, kakor da bi bili posredovalni obrati. Ker tu gre za obrate majhnega obsega brez stalnega lokala, prosimo, da se izda pojasnilo, da se za takšna pooblastila plačuje taksa po tar. post. 91, toč. 2 taksne tarife, to je polovica takse za trgovinske obrate na malo.

8. Ker nekatere banovine v nasprotju z duhom in smislom uredbe št. 2765/VII z dne 29. marca 1935, ki v svojem 1. členu izrečno določa, da »banovine za svoje potrebe ne smejo pobirati trošarine, takse ali kakršnokoli drugo davščino na motorna vozila vseh vrst«, kljub temu pod raznimi ovinki uvajajo nove banovinske davščine na prevoz v avtobusnem prometu (kakor n. pr. takso na avtobusne karte in podobno) ter s tem povzročajo podražitev že itak dragega avtobusnega prometa pri nas ter s tem otežkujejo razvoj in ustvarjajo neenakost obdačenja v tej važni gospodarski panogi, prosi konferenca zbornic g. finančnega ministra, da takoj v onih banovinah, v katerih so pod kakršno-

povrnitev trošarine za okisanje vina.

Za mošt naj se ne plačuje nobena trošarina, ker se bo na ta način prodaja povečala, proizvajalec pa bo takoj po trgatvi prišel do njemu potrebne vsote denarja.

Končno bi se morala s pravilnikom predvidevati tudi možnost pavšalnega plačevanja trošarine za kraje, v katerih to večina točilcev pijače na drobno zahteva.

O pobiranju avtorskih honorarjev za glasbena dela

Z Bernsko konvencijo je vsiljena naši državi obveznost, na podlagi katere tujina, odnosno tuji glasbeni avtorji črpajo ogromne materialne koristi iz naše države, dočim na drugi strani nimajo ju-

goslovanski glasbeni avtorji od te konvencije skoraj prav nobene koristi, ker je samo neznatno število onih jugoslovanskih avtorjev, katerih dela se izvajajo v tujini.

To stanje je v veliki meri poslabšano še s tem, ker ni na pravilen način urejena uporaba zakona o avtorski zaščiti avtorskega prava glede načina plačevanja avtorskega honorarja za izvajanje glasbenih del, radi česar se prizadevajo velike škode našemu gostinstvu, ki je že itak preobremenjeno z različnimi davčninami.

Trgovinsko-industrijske zbornice zato predlagajo, da naša država odpove Bernski konvenciji kot škodljivo za naše interese.

Če odpoved Bernske konvencije nikakor ne bi bila mogoča, potem smatrajo trgovinsko-industrijske

zbornice za neobhodno potrebno, da se v najkrajšem času izda uredba v smislu § 98. finančnega zakona za l. 1936./37., s katero se bo na znosen način uredilo plačevanje avtorskih honorarjev. S to uredbo je treba določiti, da ima v vsej državi samo ena agentura pravico za pobiranje plačil za avtorske honorarje za izvajanje glasbenih del, kakor se mora tudi določiti višina tega honorarja po kraju in vrsti lokala, v katerem se ta glasbena dela izvajajo. Po prejetih informacijah se načrt takšne uredbe še nahaja pri prosvetnem ministru. Zbornice prosijo gospoda prosvetnega ministra, da jim pred izdajo te uredbe blagovoli na vsak način dostavi ta načrt v izjavo.

skrbe ter se je ob raznih prilikah zavzemalo za obveznost starostne preskrbe trgovskega osebja. Vsi preudarni gospodarji so bili vneti za to misel, vendar je dejstvo, da je ob času, ko se je uvedlo v stari monarhiji tako zvano pokojninsko zavarovanje za privatne nameščence med trgovskim naraščanjem bilo vse premalo zanimanja za tako socialno uredbo. Razni so bili razlogi za to. Glavni vzrok pa je gotovo v dejstvu, da so naši mladi trgovci, dokler so bili v službi, do malega vsi računali s tem, da bodo še v čvrstih letih postali samostojni trgovci. Trgovina v naših krajih še ni bila posebno razširjena in tudi ne dovolj razčlenjena. Mnogo je bilo še prostora in priložnosti za nastanitev novih trgovin. Razmere so se v zadnjem desetletju kar bistveno izpremenile. Po vojni je število trgovin silno naraslo. Trgovina se je tudi v strokovnem pogledu močno razčlenila. Ko je prišel prevrat v suhih letih, je začelo število trgovin padati in še danes vidimo padajočo nagibnost. Ker so tudi sicer izgledi za trgovsko samostojnost postali mnogo slabši, je naravno, da danes nastavljenici vseh vrst v trgovinah in obrtnih podjetjih vse drugače gledajo na vprašanje starostne preskrbe za uvedbo obveznega zavarovanja. Le mali odstotek trgovskega naraščanja more v sedanjih razmerah računati na to, da začne samostojno trgovati. Velika večina pa mora računati s tem, da ostane v službi vse življenje. Starostna preskrba je danes mnogo bolj razumljiva tudi gospodarjem, ker jim ne more biti vseeno, kakšna bo bodočnost njih dolgoletnih zvestih sodelavcev. Pri tem treba imeti pred očmi, da tudi samostojni trgovci, zlasti tisti, ki imajo trgovino srednjega in malega obsega, smatrajo za potrebno, da se začne misliti tudi na preskrbo samostojnih trgovskih gospodarjev v primeru boleznih, onemoglosti in starosti. Interesi gospodarja in uslužbenca so tako prišli na eno ravni. Gospodarske razmere so pride zblizale in harmonizirale pa danes vidimo, da vlada precej velika soglasnost o potrebi obvezne preskrbe za starost in onemoglost v naših trgovskih vrstah. Težave so pri tem v naši državi zbog tega, ker je zakon o pokojninskem zavarovanju privatnih nastavljenecv domač in popularen samo pri nas in v dalmatinskem Primorju. Velika razlika v gospodarskem razvoju in v socialnem stanju ter nazaranju na severu in jugu naše domovine so tudi okolnosti, ki prečijo praktično izvedbo tega danes že zelo popularnega socialnega problema.

Malinovec
sadne soke in marmelade proizvaža v najboljši kakovosti in dobavlja po ugodnih cenah trdka

„Vitamin“
družba z o. z.
Ljubljana, Masarykova cesta št. 46.
Zahtevajte cenik. — Telefon 32-93.

tudi kar mogoče vztrajajo na svojih mestih, ker so prejembe težko izvedljive. Prihajajo pa seveda novi sodrujniki, ki žele pod streho. Za redka mesta, ki se odpirajo, je seveda največje zanimanje. Naša velika želja je, da bi mogli oživiti in razgibati svojo staro in koristno napravo, ki je nastala iz žive praktične potrebe.

Priznanje podpornikom društva

Naše društvo uživa podporo in naklonjenost Zveze trg. združenj ter Združenja trgovcev v Ljubljani. Naši odnosi s tema vodilnima organizacijama so kar najboljši ter uživa naše društvo posebno pomoč Združenja trgovcev v Ljubljani, ki sta mu predsednik Karel Soss in tajnik Lojze Šmuc. Smatram za prijetno dolžnost, da se osobito v imenu naše pisarne zahvalim za kolegialno podporo gremijalnemu tajniku Lojzetu Šmucu. V Ljubljani deluje sedaj že četrto leto Društvo izložbenih aranžerjev za Dravsko banovino. Ta strokovna organizacija jako zaslužno deluje in se lahko ponaša z lepimi uspehi za povzdigo aranžerstva. Trgovski nameščenci v Ljubljani imajo svojo posebno organizacijo v okrilju Združenja trgovcev v Ljubljani v Pomočnikskem zboru, ki mu dolga leta že načeluje Franjo Melicer. Ta zaslužna organizacija pod vodstvom svojega predsednika F. Melicerja zelo pridno deluje ter je predvsem njenemu preudarnemu prizadevanju pripisati, da je v zadnjem letu bilo mogoče organizacije Pomočnikskih zborov po naši banovini povezati v Zvezo pomočnikskih zborov. Ta napredek v poklicni organizaciji trgovskih sodrujnikov je toplo pozdraviti, ker je po obstoju take zveze dano zagotovilo za enotno in solidarno delo zlasti v vprašanih skupnega interesa trgovskih pomočnikov.

Teško stanje našega gospodarstva

Preteklo leto naši trgovini in našim trgovcem ni prineslo zadovoljstva. Svobodni razmah trgovine in prometa prejšnje vedno nove ovire, ali saldo poskušane gospodarstva diriganja doslej niso bodreči uspehi. Po vsem, kar se je do sedaj videlo in poskušalo, je pač dopustna misel, da je bilo za trgovino in blagostanje najboljše tedaj, ko je vladala svoboda prometa, svoboda blaga, svoboda človeka. Tiste čase je nastajalo blagostanje, pognala je socialna kultura in mislimo, da je svobodno trgovsko delo v obilni meri pripomoglo do relativne gospodarske blaginje, ki je vladala pred gospodarsko krizo. Tiste čase je bilo tudi več samozavesti in več pogumnega tveganja, ne da bi se čakalo na pomoč raznih gosposk, ki morejo vendar dati samo pomoč za silo. Proteze in beglje redkokje delajo človeka zadovoljnega in stvarilnega. Da je vzeti kupčijo, promet in produkcijo iz rok podjetnikom in gospodarjem ter jo prepustiti raznim gosposkam, je danes prav priljubljeno geslo. Vprašanje pa je, jeli to tudi premišljeno do zadnjih posledic, kajti živo življenje pri nas in drugod dokazuje, da malokje uspevajo podjetja v rokah gosposke, narobe, navadno morajo davčna sredstva vsako leto celiti težke gospodarske rane. Uspešno voditi gospodarsko življenje, proizvajati in prodajati bi mogel le prvovrsten upravni aparat, odlično kos težki nalogi, pa so celo stare dr-

Občni zbor trg. društva „Merkur“

V četrtek zvečer je bil v posvetovalnici Trg. doma v Ljubljani občni zbor Slov. trg. društva »Merkur«, matice vseh organizacij slovenskega trgovstva. Vse organizacije, ki jih je ustvarilo slovensko trgovstvo, vsa gibanja in vse akcije, ki so po težkih in danes že skoraj pozabljenih bojih privedle do osamosvojitve slovenske trgovine, so izšle iz »Merkurja«, ki je bil in je še danes oni večni ogenj, ki daje neprestano slovenskemu trgovstvu nove pobude, da vztraja z uspehom na svoji poti k na-

predku. Zato je nujno potrebno, da se trgovstvo z vsem srcem oklene te svoje matične organizacije in da kljub vsej koristni delitvi dela vendar ne dopušča, da bi bilo vse delo »Merkurja« le na ramah nekaterih, res požrtvovalnih tovarišev. Več zanimanja za »Merkur«, da pride novo ustvarjajoče gibanje v vrste slovenskega trgovstva.

Občni zbor je otvoril zaslužni predsednik Merkurja dr. Windischer z naslednjim govorom:

govini in obrtu izgledala popolnoma drugačna nego danes, prišel naš življenjski do besede in veljave.

Ne samo za stanovsko poklicno organizacijo veljajo te moje navedbe, tudi v dobrotvornih organizacijah kakor je Trgovsko bolniško in podporno društvo, ki je lani slavilo svoj 100 letni obstanek, je bilo treba resne borbe in skrbnega prizadevanja, da so prišli naši trgovci in sodrujniki do vodstva teh koristnih ustanov.

Ko je začela velika vojna, je bila naša organizacija, ki je medtem dobila že po vseh večjih mestih svoje tovariše v trgovskih društvih z lokalnim delokrogom, na vrhuncu svojega razmaha. Med vojno je bilo težavno delo in smo se morali predvsem omejiti na to, da smo razvili podporno akcijo v korist družinam svojih vpoklicanih članov. Ko je zasijala svodoba v mladi zedinjeni domovini, smo takoj stopili živahno na plan ter razvili iz srede našega društva sistematično delo v ta namen, da je v kratkih mesecih po naših okrajih v Sloveniji nastala sedanja gosta mreža trgovskih zadrug in gremijev. Iz našega društva je izšla tudi akcija za ustanovitev Zveze trgovskih gremijev, ki ji je bil položen temelj v mogočem slovenskem trgovskem shodu v Ljubljani v veliki dvorani »Uniona« spomladi leta 1920. Ko je bila tako razpletena tesna mreža trgovskih poklicnih organizacij v naših gremijih in so se ti gremiji združili v svoji Zvezi trgovskih gremijev, se je iz razumljivih razlogov delokrog našega društva kot matice slovenske trgovske organizacije v mnogem pogledu skrčil. Naše društvo je pa navzlic temu ponosno na obsežno opravljeno delo in se more kot nekaj starešina samo veseliti vsestranskega živahnega dela v naših trgovskih združenjih.

Od tedaj je naše delo predvsem posvečeno skrbi za strokovno in splošno izobraževanje, izdajanju gospodarske revije »Trgovski Tovariš«, »Trgovskega koledarja« ter prirejanju za naš trgovski naraščaj izobraževalnih tečajev, ki so osobito zadnje leto postali prava večerna nadaljevalna šola, odkar imamo po dobroti vodstva Trgovinske akademije v Ljubljani možnost, da se poučuje v lepih prostorih trgovinske akademije. Bodi vodstvu akademije izrečena naša zahvala.

Omenjal sem že, da izvaja naše društvo

podporno akcijo

prvenstveno za naše člane, ki so brez sredstev, sicer pa po sili razmer tudi za podpore potrebne člane trgovskega poklica, ki niso naši člani. V teh letih gospodarske stiske se pogosto prav nazorno pokaže, kako potrebna je vsaj skromna starostna preskrba za trgovske uslužbence. Naše društvo je imelo vedno smisel za vprašanje starostnega zavarovanja in starostne pre-

ške zavesti, za utrditev stanovske solidarnosti. Trudilo se je za ugled in spoštovanje našega trgovskega stanu. Začelo je v časih, ko ni bilo strokovnih šol, skrbno negovati strokovni pouk, gojiti smisel za trgovsko izobrazbo s tem, da je prirejalo poučna predavanja in poučne tečaje za strokovne predmete in za tuje jezike.

Od početka je izdajalo svoje društveno glasilo, izdalo celo vrsto strokovnih trgovskih knjig v našem jeziku, ki so nam dotlej manjkale. Ledino smo orali. Naš »Trgovski koledar« je bil dolga leta zvest tovariš našim trgovcem in trgovskim sodrujnikom. Za letošnje leto smo izdali že 22. letnik. Naše društvo ima lepo tradicijo in gotovo zasluži spoštovanje, zvestobo, udanost in ljubezen vseh, ki se štejejo v vrste slovenskih trgovcev in trgovskih sodrujnikov.

Tekom desetletij so se razmere v naši trgovini zelo preobrazile. Naše društvo je bilo ob svojem nastanku v resnici središče in ognjišče sistematičnega strokovnega dela za izvedbo strumne organizacije v trgovskih vrstah in za dosego in pridobitev zavednega slovenskega trgovstva ter za osamosvoje trgovinskega dela v naših krajih. Trgovska stanovska organizacija je bila pred 30 leti, ko je naše društvo razvilo najživahnjšo delavnost, v vseh slovenskih krajih še v prvih početkih. Izven velikih mestnih središč poklicne trgovske organizacije v trgovskih zadrugah in gremijih, v krajih, kjer prebivajo Slovenci, sploh še ni bilo. V večjih mestih v Ljubljani, Mariboru, Celju so bili gremiji sicer že v življenju, a so bile to svobodne organizacije, v katerih naši ljudje skoraj niso imeli besede. Opraviti je bilo treba ogromno delo in sicer težavno delo, ki je ob trdem odporu zahtevalo mnogo borbe, da smo razmere prevrgli in predručajili ter prišli končno do cilja, ki ga je zahteval naš trgovski ponos. Celotno delo je zahtevalo borbenost in mnogo energije. Stopraj po velikem trudu in dolgoletnem prizadevanju se nam je posrečilo, da je v Ljubljani, ki je tedaj glede razmer v tr-

Poročilo predsednika dr. Windischerja

Po pozdravu zborovalcev in z odobravanjem sprejetem predlogu, da se pošlje udanostna brzojavka kralju Petru II., je podal predsednik dr. Windischer naslednje predsedstveno poročilo.

Naše društvo deluje zadnja leta v prav posebno težavnih razmerah. Gospodarsko neugodni časi močno učinkujejo tudi na razmere naše organizacije, ki je matica slovenskega trgovskega stanovskega organizatornega prizadevanja. Zelo skrbno in previdno moramo obrabčati svoje skromne dohodke, da vzdržimo za silo ravnotežje. Izredne prilike v mnogih naših denarnih zavodih prizadevajo učinkoviti tudi nas. Tudi naše naložbe pri dveh zavodih, ki so vsedlina nad tridesetletnega varčevanja in zbiranja po drobcih, so prizadete in ne moremo do denarja. Napejamo zategadelj vse sile, da obstanemo navzlic temu občutnemu udarcu.

Naše članstvo se sestavlja iz trgovcev in trgovskih sodrujnikov, prizadeti pa so po krizi osobito trgovci na deželi, ki seveda v skrbi za svoj obstanek skrbno pretehtajo vsak svoj izdatek. Trgovski sodrujniki, ki tvorijo večino našega članstva, preživljajo prav tako skrbi polne čase. Mnogi od njih so prišli v nesrečo po dolgih letih dela in ne zmagajo več naše itak skromne članarine. Skrbno pazimo na svoje člane in skušamo preprečiti vsako nadaljnje padanje v število svojega članstva, vendar moramo z žalostjo ugotoviti, da kažejo zadnja leta padajočo tendenco. Bodi mi dovoljeno apelirati današnji dan na naše trgovce in trgovske sodrujnike, da nam navzlic pezi težkih časov ostanejo zvesti in ne zapuščajo naših vrst.

Neizbrisne zasluge

»Merkurja«

Naše društvo ima, brez lastne hvale rečeno, velike in trajne zasluge za slovensko trgovstvo in za slovensko trgovino. S svojim smotrenim mirnim in preudarnim delom je od početka našega stoletja, ko so bile razmere v naši trgovini bistveno drugačne, vztrajno in naporno delalo za probudo stanov-

Že v 24 urah
barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobli in svetločila srajca, ovrtnike in manšete. Pera, uši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

žavne tvorbe v veliki zadregi, kadar vstopajo v trdo trenje neusmišljene gospodarske borbe. Lahko si je misliti, kako potem mladim državam, ki zmagujejo komaj tekočo upravo, ako naj stopijo s svojo mlado gosposko na mesto zasebnega podjetnika in gospodarja.

Trgovini se danes napravljajo v njenem pralastnem delokrogu najrazličnejše zapreke. Podpira se posredovalno delo v blagovni kupčiji daleko preko potrebe, ali je resnica: Trgovci se ne boje konkurence, zahtevajo pa, da ostanjejo v gospodarski borbi pogoji enaki,

tajnika A. Agnole

Iz njegovega, kakor vedno nad vse lepo sestavljenega poročila posnemamo:

Po lepih uvodnih besedah o pomenu dela za društvo se je v toplo občutenih besedah spominjal umrlih članov, in sicer: veletržca Vilka Berdajsa v Mariboru, veletržca Janka Popoviča in Antona Stačila v Ljubljani ter trg. sodrudnika Joška Grlica v Ljubljani. Spomin vseh so zborovalci pietetno počastili.

Nato je poročal o delu društva. Posredovalnici za delo je slej ko prej posvečalo društvo največjo pozornost. Naj bi se je vsi posluževali še v večji meri.

Nevspešne razmere so zahtevale mnogo dela od podpornega sklada. S priznanjem se je spominjal tajnik Agnola dela dr. Windischerja, ki je vedno našel nove viře za ta fond. Vsem darovalcem bodi izrečena iskrena zahvala.

Zelo lep in razveseljiv napredek je doseglo društvo s svojimi poučnimi tečaji, ki so bili letos brezplačni, čeprav je to zahtevalo od društva velike žrtve. Te te-

ne smejo jih gosposke premikati na škodo poklicnega trgovca. Življenje našega trgovca je danes obojito po manjših krajih zelo zaškrbljeno, ali vendar je še zelo razširjeno mnenje, da žive trgovci v zavidnem blagostanju. Tako pa prihaja, da še vedno navzlic vsem zahtevam in protestom ni posvečena obrambi nastanjenega trgovca od strani gosposke tista skrb, ki je potrebna v boju proti zakotnemu delu in trgovanju ter prodaji blaga od hiše do hiše.

Sledilo je poročilo

čaje je obiskovalo 198 tečajnikov in ob zaključku tečajev je bilo njih število skoraj isto ko ob začetku. Lep dokaz njih uspešnosti.

Redna publikacija društva »Trg. tovariš« pod večjim uredništvom Josipa J. Kavčiča prinaša vedno zanimivo vsebino, da jo moremo s ponosom uvrstiti na prvo mesto v naši trgovski literaturi. V čast »Merkurju« pa je tudi njegova druga publikacija »Trg. koledar«, ki jo tudi že celo vrsto let z uspehom urejuje g. Zelenik.

Kakor v preteklem letu, tako je tudi letos priredil »Merkur« mesto trgovskega plesa nabiralno akcijo, za katero sta si tudi letos pridobile posebnih zaslug gospe dr. Jelka Bretlova in Ivanka Leskovčeva. Bodi jima izrečena naša zahvala.

Stanje članstva je ostalo v glavnem neizpremenjeno ter šteje društvo skupno 538 članov. Želeti bi bilo, da bi zlasti trgovci v večjem številu vstopili v društvo.

Nad vse vestno sestavljeno je bilo

blagajniško poročilo g. Josipa Kreka.

iz katerega posnemamo:

Dohodkov je imelo društvo Din 81.544, izdatkov pa Din 86.837, torej Din 5.293 primanjkljaja.

Članarina je dala 30.961 Din dohodkov. Podpor je prejelo društvo skupno 15.150 Din in sicer so darovali: Kreditni zavod za trg. in ind. Din 2000—, banska uprava Din 1.500, Združenje trgovcev za l. 1934. in 1935. Din 6.500, Zbornica za TOI Din 5000— in Združenje v Radovljici Din 150—.

Nabiralna akcija je dala 6.690 Din, od katerih je nabral sam g. Fran. Kovač Din 3.510. (Živio-klicii!)

Nato je navedel blagajnik Josip Krek tudi podrobno vse izdatke, od teh omenjamo zlasti: stroški za »Trg. tovariš« Din 33.226, za učne tečaje Din 12.716.

Cisto premoženje društva znaša Din 28.182. Podporni zaklad 67.566 in ustanova Josipa Drčarja 16.000 dinarjev.

Poročilo blagajnika Josipa Kreka je bilo z odobravanjem sprejeto, prav tako predlog nadzorstva, da se da upravi absolutorij.

Volitve

Sledile so volitve in so bili glasno izvoljeni: za predsednika dr. Fran Windischer; za I. podpredsednika Albin Smrkolj in za II. podpredsednika Anton Skrajner, v odbor pa gg: Agnola Anton, Bojanc Slavka, Bretlova Jelka dr., Dolničar Fran, Fabiani Pavel, Golob Roman, Jeras Ivan, Jurjovec Avgust, Kavčič Josip J., Korošec Ciril, Kovač Fran, Krek Janko, Krek Josip, Lampe Vilko, Laurentič Valter, Leskovic Ivanka, Lukič Zvonimir, dr. Marn Rudolf, Mirtič Slavko, Novak Ignac, Orel Ivan, dr. Pless Ivan, Rak Drago, Samec Ivo, Seljak Karol, Sober Viktor, Verbič Anton in Widmayer Ivan.

Za predsednika društvenega razsodišča dr. Ferdinand Majaron, za preglednika računov pa Zelenik Franc in Urbanič Josip.

Po kratkem razgovoru o bodočem delu društva »Merkur«, ki je dal mnogo lepih in novih pobud, je predsednik dr. Windischer zaključil občni zbor.

Sejmi in razstave

Ni recepta za reševanje krize,

kot n. pr. za kuhanje jedi, ampak odločno in na vsej črti se je treba poprijeti dela in kolesa bodo prišla iz blata. Gospodinjam je pri delu za vzdrževanje domačega blagostanja odmerjena važna naloga. Gospodinja skrbi za prehrano svoje družine, ona oblači in obuva svojo deco. Doslej se naše žene le prečesto niso zavedale svojih dolžnosti, ki so jih imele do svojih družin in do družin vseh tistih številnih domačih obrtnikov, ki so bili in so v polni meri sposobni kriti naše potrebe z lastnimi izdelki, pa so jim ti izdelki ležali nerazpečan doma, ker se nam je po krivici zdelo, da je vse lepše

in boljše tisto blago, ki ga je inozemstvo pošiljalo na naše trge.

»Le dernier cri de Paris« ali pa »Neuste Wienermodet«, pa še tako drago in nič vredno blago je več veljalo, ko vsi dični, solidni in ceneni domači izdelki v pristnem slovanskem slogu. Toda naše gospodinje nas bodo na razstavi »Sodobna gospodinja« v okviru ljubljanskega velesejma, od 30. maja do 8. junija prepričale, da tesno vežejo svoje skrbi na skrbi svojih mož in da so trdno odločene tudi one sodelovati po svojih močeh pri delu za lepšo bodočnost.

Ali poznate slavnega Zoščenka sovjetsko humoresko o papirju? Pri nas bi slične ne mogel napisati. Kajti zaenkrat se nam še ni bati, da bi nas naše tvrde za papirno industrijo pognale v slične stiske. Vse svoje mnogovrstne izdelke bo naša papirna industrija razstavila na letošnjem ljubljans-

skem velesejmu od 30. maja do 8. junija.

Z avtom,

ob vsakem času, vsakem vremenu, kamorkoli ti srce poželi! Nikak luksusa ni več avto. Razne takse in trošarine, ki so tirale njegovo ceno v take višine, da si ga je mogel nabaviti in vzdrževati le bogataš, so odpravljene! Pogonski material je cenejši. Mnogi udobni vozovi porabijo manj pogonskega materiala kot te stane voznja v II. razredu železnice. Pri vsem tem pa so se še cene vozil znižale. Če se ti mudi po poslu, če želiš z obitelji na oddih v naravo, med modeli: Blitz, BMW, Cadillac, Chrysler, DKW, Ford, GMC, Graham, Hanomag, Horch, Mercedes-

Benz, Morris, Mathis, Praha, Puch-Plymouth, Pontiac, Renault, Saurer, Sacks, Steyer, Vauxhall, Wanderer, Paich itd. boš gotovo našel svojemu okusu in teži denarnice primerne. Obiščite zatorej avtomobilsko razstavo na ljubljanskem velesejmu od 30. maja do 8. junija.

Gospodinjске razstave

zdužene s poučnimi predavanji so najboljša vez med konsumentami in producenti; one posredujejo medsebojne želje, navajajo k pravnemu spoznavanju blaga in kažejo potrebe današnjega časa. — Gospodarske kroge vabi Zveza gospodinj k sodelovanju pri razstavi Sodobna gospodinja na pomladanskem velesejmu.

Franca Berjaka - 60letni jubilej

Pretekli dnevi je povsem neopazeno v krogu svoje drage družinice praznoval g. Franc Berjak, eden najbolj uglednih trgovcev v Kranju svoj 60letni življenjski jubilej. Jubilent je rodom Dolenje, iz znamenitega Žužemberka. Še kot mali deček je moral od doma učiti se trgovine v Trzinu. Kot trg. pomočnik se je udeleževal v sedanji svoji trgovini, ki je bila tedaj še last Franca Omerse iz Kranja. Kaj kmalu pa se je radi svoje izredne trgovske sposobnosti osamosvojil ter skupno z g. Soberjem ustanovil še danes obstoječo špicerijsko trgovino V. Sober v Ljubljani. Leta 1911. pa je prevzel že tedaj več desetletij obstoječo trgovino Franca Omerse v Kranju. Pod njegovim razumnim vodstvom je svojo trgovino z železnino in porcelanom dvignil, tako da je danes ena prvih trgovskih podjetij v Kranju. Njegova podjetnost pa še ni mirovala. Pred par leti je ustanovil svojo kemično tovarno »Kik«, ki se prav lepo razvija.

Jubilant je priljubljen danes v vseh krogih. Radi njegove mirne in blage narave ga čislajo vsi, ki pridejo z njim v dotik. Izkazuje se kot izredno razumen gospodar ne samo v svojih podjetjih, ampak tudi tam, kjer gre za splošne gospodarske interese. Bil je soustanovitelj trg. društva »Merkur«, družnice Kranj, soustanovitelj Zdrženja trgovcev v Kranju, pri katerem že 17 let opravlja poše podpredsednika. Že od l. 1925. dalje neprestano deluje za gospodarski procvit Kranja kot eden najuglednejših občinskih odbornikov. — Glasbena šola v Kranju ima v g. Berjaku svojega prvega zaščitnika in dobrotnika. Kot zbornični svetnik že par let dela za splošni napredek našega gospodarstva. Ga-

silnemu društvu v Kranju je nadomestljiv odbornik. Jubilent je tudi soustanovitelj »Trgovske nadaljevalne šole« v Kranju, katere blagajnik je že 15 let.

Kot dober poznavalec velikega gospodarskega pomena tujskega prometa je dal iniciativo in dejansko sodeloval pri ureditvi najlepše izletne točke Šmarjetne gore in postal ustanovni član SPD podružnice v Kranju. Med najstarejše člane ga prišteva tudi »Sokol« v Kranju, saj je bilo v glavnem njegovo delo zgradba Narodnega doma v Kranju. Marljivo sodeluje pri Rdečem križu, Jadranski Strazi ter opravlja tudi posle tržnega nadzornika. Predolgo bi bilo naradovati vso vrsto raznih nacionalnih, gospodarskih, kulturnih in drugih organizacij, pri katerih je jubilent odbornik ali delavni član.

Njegova iniciativnost in osebna delavnost je povsod, kjerkoli se dela v korist splošnosti in v korist domovine. Le malo imamo danes tako delavnih, a tudi tako objektivnih, pravičnih in poštenih mož, ki bi se mogli primerjati jubilentu. Svojim uslužbencem je kakor oče in ni čuda, da ostajajo pri njem od učenca pa do osamosvojitve.

To leto praznuje g. Berjak s svojo nadvse ljubeznivo družico gospo Ivanko tudi 25letnico svoje poroke. Malo je družtev v Kranju, ki ne bi poznala dobrotljive roke ge. Berjakove. Trdimo tudi, da je ni družine, v kateri bi vladala tako zgledna harmonija, kakor v družini Berjak v Kranju. Gospa sprogga stoji g. Berjaku zvesto in trdno ob strani v vseh težkih in tudi lepih časih. Zakonca Berjak pa vkljub vsej zaposlenosti najdelata še vedno čas, ki ga posvetita vzgoji svojih otrok. — Najstarejši edini sin Lucijan, ki je pred par leti odlično dovršil trgovsko akademijo v Ljubljani, se že prav pridno udeležuje v domačih podjetjih, kjer je v praksi tudi že hčerka Justina, medtem ko najmlajša hčerka obiskuje še gimnazijo.

Jubilantu g. Berjaku, kakor njegovi zvesti družici ge. Ivanki in vsej njegovi družini iskreno čestitamo z željo, da bi ga nam Bog kot prvobornika za trgovske stanovske interese oarantil v naši sredi še dolgo vrsto let!

Na mnoga leta!

Zunanja trgovina

Uvoz blaga iz francoskih kolonij

Na podlagi sklepa finančnega ministra z dne 6. aprila 1936 so uvozniki dolžni, da predlože pri carinjenju blaga, čegar vrednost presega 2000 Din in ki izvira iz Nemčije ali Francije, posebne izjave o načinu plačanja. Ker zahtevajo nekatere carinarne te izjave tudi od uvoznikov za blago, ki ne prihaja iz Francije, temveč iz njenih kolonij, je izdal bančni

in valutni oddelek finančnega ministarstva pojasnilo, da je treba predložiti te izjave samo za blago, ki prihaja neposredno iz Francije in Alžira in ki se plača po francosko-jugoslovanskem kliringu. Za blago pa, ki prihaja neposredno iz francoskih kolonij, kakor Maroko, Indokina, Madagaskar itd., se te izjave ne smejo zahtevati.

Uvozna kontrola na Poljskem

Z dekretom predsednika republike od 7. maja je Poljska uvedla kontrolo zunanje trgovine. Izvaja jo posebni odbor in obsega tudi kontrolo nad trgovino svobodnega

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

PREVOZI

vsake vrste blaga — krajevni, medkrajevni prevozi — zbiranje robe — preselitve s pohištvenimi vozovi v tu- in inozemstvo. Informacije brez plačila.

mesta Gdanjska. Bivši gospodarski svetnik poljskega zun. ministrstva A. Roman, zdaj poslanik v Stockholm, je imenovan za podsekretarja v ministrstvu zunanjih poslov kot vodja vse trgovinske politike. Tehnična prepoved uvoza je stopila v veljavo 13. maja. S tem je dopolnjena kontrola nad devizno trgovino od 27. aprila, z izjemami ob drugačnih določbah sporazumov, in bo odslej za uvoz potrebno posebno dovoljenje za nakupovanje potrebnih deviz. Ako teh deviz ne bo na trgu, se dovoljenja ne dajo.

Namen nove poljske odredbe je zagotovitev kompenzacij in povečanje prometa brez deviz. Tako se že doslej obavlja 60% poljske zunanje trgovine v kompenzaciji. — Pričakovati je, da bodo aktivne uvoznice Amerika in neki dominioni sklenili s Poljaki kompenzacijske pogodbe, ker Poljski ni toliko za aktivno bilanco zun. trgovine, temveč za povečanje lastnega prometa. Nemčija ji dolguje sto milij. zlotov iz prevoza čez koridor in tudi saldo je še znanen. Verjetno je, da bo tudi Poljska povečala svoj uvoz iz Nemčije — kakor mi.

Nemški blagovni dolgovi

Neki švicarski list je te dni poročal o vedno večjem kopičenju nemških blagovnih dolgov v tujini ter končno označil te dolgove kot neprostoovoljno posojilo tujine Nemčiji. Nemški listi so tej analizi švicarskega lista ostro ugovarjali, ker da nikakor ni res, da bi se Nemčija hote zadolževala po obračunskih računih, da bi na ta način prisilila druge države, da kupujejo več blaga v Nemčiji. Nemški listi pravijo, da je baš nasprotno res! Nemčija je kupovala v tujih državah več, da je mogla kriti svoje potrebe na surovina, s tem pa je dala drugim državam priliko, da povečajo svojo zunanjo trgovino z Nemčijo. Ker ni upanja, da bi polemika na tej podlagi mogla priveriti do kakšnega pozitivnega rezultata, je bolje, da se zadovoljimo s tem, če konstatiramo, koliko znašajo danes nemški blagovni dolgovi v tujih državah. Koncem marca so znašali ti dolgovi Nemčije (v milijonih mark): v Nizozemski 99, Češkoslovaški 82, Švici 52, Poljski 47, Grčiji 40, Franciji 39, Jugoslaviji 25, Madžarski 25, Belgiji 10, Norveški 5 in Finski 37 milijona mark, skupno torej nič manj ko 4077 milijonov mark, kar je pač že precej lepa vsota.

Zveze z Grčijo

V Atenah se je 1. t. m. otvorila nova komisijska agenturna pisarna pod naslovom Mitar Djakonovitch, Import-Export, Athenes, Rue Agrinios 13. Lastnik je jugoslovanski državljan, ki živi že 15 let v Atenah. Zaposlen je bil kot poslovodja v raznih večjih trgovskih podjetjih v Atenah in je ne samo dobro verziran v vseh trgovskih poslih, ampak ima tudi najboljše zveze. Priporoča se vsem jugoslovanskim izvoznikom ali uvoznikom, ki iščejo zveze z Grčijo.

Izvoznikom konj je izdal urad za kontrolno izvoza živine obvestilo, da je lanski kontingent 500 težkih konj za Nemčijo popolnoma izkoriščen z dnem 30. maja. Šele od 1. junija dalje se odobruje izvoz v novem kontingentu 500 glav in je registriranim izvoznikom.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo te okrožnice o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 16. do 30. aprila.

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Burić Vladimir, lastnik tt. Uiberall i drug, trg. knjiga, galant. i kozmetičke robe, Bjelovar; Kunštek Stjepan, Radoboj.

Vrbaska banovina: Afgan Hamdij, Banja Luka; Prva bos. meš. tkalnica Nafiz Afgan in drug, Banja Luka.

Drinska banovina: Bagi Wolf in Komp., Sarajevo.

Beograd, Zemun in Pančevo: Feldman Vili pok., Beograd.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Fischer Elizabeta, Kustošija 1, Kralja Aleksandra 5; Klemenčič Ljudevit in Klemenčič Danica, Zagreb, Kačičeva ulica 3; Oreščanin Stevan, Glina; Slavnić Nikola, Zagreb, Petrinjska 2; »Star« film, zavod za posojanje filmov Antonija Spoljarič, Zagreb; Starčević Ante, Zagreb, Ilica 196.

Vrbaska banovina: Kotlić Nikola, krojač, Dobrljin.

Primorska banovina: Lakišić Mustafa in drug, Mostar.

Drinska banovina: Dimitrijević in Matić, Obrenovac; Mogan Alfred, Vinkovci.

Zetska banovina: Vjunikov Nikola, Dubrovnik II.

Donavska banovina: Umetni mlin Pfajfer Koloman, Bajmok.

KONČANA KONKURZNA POSTOPANJA:

Primorska banovina: Plazonić Mijo pok. Maté, Split.

Drinska banovina: Alkalaj Salomon, Bijeljina; Jelić Radomir, industr., Ivanjica; Kondić Srećko, Ulice.

Zetska banovina: Koca Ahmet, Novi Pazar.

Donavska banovina: Čekanović Mitlovan, Kragujevac; Jelić Milisav, Gor. Milanovac; Sonenberg Salomon, Subotica; Tamaši Djordje, Bačka Topola.

Moravska banovina: Jovanović Stojan, Pirot; Jovković Radoš, Aleksandrovac; Simčević Vladan, Sebečevac.

PUCH

novi lahki kromirani modeli in drugi cenejši Puchovi izdelki na ugodna mesečna odplačila

LJUBLJANA - TAVČARJEVA 7 **IGN. VOK**
Podružnice: Kranj, Novo mesto, Celje - Miklošičeva 2

Ali je to res, kar piše list „Svoj svome“ o veleblagovnici Ta-Ta?

Zadnja številka lista »Svoj svome« je v veliki meri posvečena veleblagovnici »Ta-Ta«, o kateri prinaša list razne informacije, ki zaslužijo, če so resnične, da jih upoštevajo tudi oblasti. — Zato sprašujemo, če je res, kar piše citirani list, ko pravi:

»Ustanovitelji podjetja »Ta-Ta« d. d. niso v vsej Jugoslaviji mogli najti sposobnega arhitekta, da jim izdelata načrte za to važno »socialno sandučar« v Beogradu, pa so bili primorani, da se zanje obrnejo na strokovnjake na Dunaju.

Juliusa Wienerja kvalifikacija in strokovnost so v glavnem te: Ne zna naš jezik in zastopnik je tujega židovskega kapitala, investiranega v d. d. »Ta-Ta«.

Direktor »Ta-Ta« Francić se je preje imenoval Herr Fuchs.

... a gosp. Janović, bivši šef kabineta ministrstva za trgovino in industrijo je pri nas glavni tajnik. Mislim, da mi ni treba še nadalje pojasnjevati, kaj je izjavil eden direktorjev »Ta-Ta«.

Mi dostavljamo, da bi se vedelo, da je bil Janović šef v kabinetu ministrstva za trgovino in industrijo baš v času, ko se je dovoljenje za poslovanje tega tako človekoljubnega in čisto domačega podjetja nahajalo v najbolj kritični fazi.

V skrbi, da preskrbe nekoliko desetih brezposelne raje v Beogradu so funkcionarji d. d. »Ta-Ta« angažirali žensko prodajalno osebje kot najbolj navadne fizične delavke s tedensko plačo od 100 do 150 Din in z enotedenskim odpovednim rokom. Vsekakor iz socialnih razlogov in ne oziraje se na obrtni zakon.

V d. d. »Ta-Ta« je postavljen za personalnega šefa čistokrvni Su-

madinec Max Sauerbrunn, ki bo poleg svoje redne službe predaval personalu tudi jugoslovanski jezik tega nacionalnega podjetja.

»Ta-Ta« je vložil prošnjo, da se dovoli stalno bivanje in zaposlitev Juliusu Wienerju, ki sedi pri nas kot zastopnik tujega kapitala. — Vlada Božič, še pred kratkim dolgoletni član II. kvarta je vložil svoj dosedaj neskaljeni ugled v to, da doseže gornje dovoljenje.

Trgovinski register

Izbrisali sta se tvrdki:

Kopinč Josipina, trgovina z mesanim blagom v Dobovi — zaradi opustitve trgovine.

Fr. Štrupi, trgovina z vsem v prostem prometu stoječim blagom in trgovina s steklom v Celju — zaradi opustitve obrata.

Iz združnega registra

Iz načelstva Posojilnice v Mariboru, r. z. z. o. z. se izbrise Viljem Berdaj, vpiše pa Miloš Oset, veletrgovec in posestnik v Mariboru.

Prva slovenska tovarna mineralnih vod, sodavice in brezalkoholnih pijač, r. z. z. o. z. v Ljubljani je izpremenila združna pravila ter kupuje in izdeluje odslej tudi sočnate brezalkoholne in alkoholne zdravilne pijače. Izbrisejo se člani načelstva Matija Bončar, Ivan Dachs, dr. Mavričij Rus in Ivan Stritar, vpišejo pa Etbin Bežek, tajnik združenja gostilničarjev, restavratore Julij Zupan in ravnatelj dr. Ladislav Lajovic.

Občni zbori

Društvo za vzdrževanje otroške bolnice v Ljubljani ima redni občni zbor v petek 29. maja ob štirih popoldne v damski sobi kavarne Rimone.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem

Zaradi toplega in lepega vremena je bil zadnji zagrebski tedenski sejem zelo živahen. Posebno mnogo je bilo na trgu povrtnine. A tudi dogon živine je bil mnogo boljši ko prejšnji teden. Cene volov I. vrste in krav za klanje so padle za pol dinarja, ker je bila ponudba zelo velika, povpraševanje pa bolj slabo. Zelo živahno je bilo povpraševanje po pujskih, dočim je bilo zanimanje za svinje manjše.

Dogon in prodaja živine: 52 bfkov, 662 krav, 194 junice, 134 volov, 128 juncev, 324 telet, 382 konj in žrebet, 680 prešičev in 516 pujskov.

Cene so bile te (za kg žive teže): biki po Din 3—375, krave za klanje po 260—3, krave za klobase po 2—225, junice za klanje po 3—450, za rejo po 650—800 Din (za žival), voli I. vrste po 430—5, II. vrste po 350—4, bosanski po 230—250, junci po 3—350, živa teleta po 5—6, zaklana po 7—8, prešiči speharji po 650—7, prsutarji po 550—6, zaklani prešiči po 1025, prešički do 1 leta po 9, pujski po 40—90 (za žival), ovce po 60—100 (za žival), lahki konji po 3—4 tisoč, srednji po 5—6 tisoč, težki po 8—9 tisoč Din za par, lahka žrebata po 700—900, težka po 1000—1300 za žival. Konji za klanje po 150—2 Din.

Detelja po 75—80, otava po 65 do 70, seno po 52—60, in slama za steljo po 35—40 Din za 100 kil. Krompir se je prodal po 60 par do 1 Din za kg.

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 17. maja. 8.00: Te lovadba (vodi prof. Dobovšek) — 8.30: Čas, poročila — 8.45: Koncert tamburaškega orkestra — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz mariborske stolnice — 11.00: Wurliške orgle (na ploščah) — 11.30: Mladinska ura — 12.00: Čas, obvestila — 12.15: Radijski orkester po željah naročnikov — 13.15: Plošče — 16.00: O krmljenju goveje živine in prašičev (ing. Muck) — 16.20: Odločila ura Evrope (predavanje pan-evropske unije) — 16.40: Gorenjski trio — 17.00: Gospodinjstva ura (ga. Marinka Ratajeva) — 17.20: Gorenjski trio — 17.45: Ura operetne glasbe (gdč. Igljeva in Banovec s spremljevanjem Radijskega orkestra) — 19.00: Čas, poročila — 19.30: Smernice in težnje jugoslov. vzgojstva (Josip Slavič) — 19.50: Prenos smarnic iz cerkve sv. Cirila in Metoda — 20.30: Prenos mladinskega koncerta iz Maribora (vodi prof. Ostrovska) — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Plošče.

Ponedeljek, dne 18. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, objava sporeda — 13.15: Plošče — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Zdravstvena ura (dr. Fr. Debevec) — 18.20: Plošče — 18.40: Kulturna kronika: James Watt (prof. Adlešič) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Predhodnik nar. zedinjenja: Andrija Kačić-Miošević (Marko Car) — 20.00: Prenos opere iz Beograda.

Torek, dne 19. maja. 11.00: Šolska ura: V švicarskem gorskem rajju (dr. Reya) — 12.00: Virtuozni igrajo (na ploščah) — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Lahka glasba (Radijski orkester) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Koncert koroških narodnih pesmi — 18.40: Vzgojni pomen osebnostnega človeka (dr. Stanko Gogala) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: O majski deklaraciji (dr. Anton Korošec, notranji minister) — 20.00: Plošče — 21.00: Jugoslovanska glasba (Radijski orkester) — 22.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Micky-jazz.

Sreda, 20. maja. 12.00: Plošče — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Iz del Čajkovskega (plošče) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečaj — 18.00: Otroška ura (ga. Marija Vera) — 18.20: Izrezovalna dela (g. Zdravko Omerza) — 18.40: Vzroki nesreč v gorah (Vilhar Franc) — 19.00: Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Zivljenje in omika v pojmovanju jugoslov. prirodoslovca — 20.00: Prenos opere iz Ljubljane.

Vardarska banovina: Jović Veličko Grdelica; Kunović Metodije, Bitolj; Radović Budimir, Medvedja; Sokolović Jovan, Vlasotinci.

Beograd, Zemun, Pančevo: Antonić Milica, Beograd; Jakovljević Stojan, Beograd; Justić Deža Ilona, Beograd; Veljković Vasa, Beograd.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE V KONKURZU:

Primorska banovina: Košta i Šepić, Stari grad na Hvaru.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Alić Vladimir, Križpolje; »Grand Magazin« Miloš Vurdelja, Zagreb.

Drinska banovina: »Žolc«, lastnik Salomon Papo Sason, Sarajevo.

Donavska banovina: Dimitrijević Pera, Beodra; Schwarz Lajčo, Subotica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Panić M. Miloš, Beograd; Petrović Dj. Svetozar, Beograd.

* Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva. — Op. ured.

Argentina bo namesto pšenice pridelovala riž

V Argentini se vodi živahna agitacija, da se zmanjša kultura pšenice, ki je dosedaj znašala polovico vse agrarne proizvodnje, ker so tuja tržišča nasičena s pšenico. Zato je postala gojitev pšenice nerentabilna in zato se propagira gojitev riža, ker bi ta donosala več dobička. Kultura riža je namreč po vsem svetu padla, dočim se je povpraševanje po rižu povečalo.

»Službeni list«

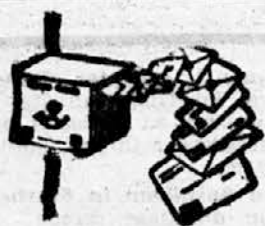
kr. banske uprave Dravske banovine z dne 13. maja t. l. objavlja: Uredbo o izdelavi in uporabi golih in izoliranih električnih vodnikov in izolirnih cevi.

VELETRGOVINA
kolonijalne in
špecerijske
robe

IVAN JELAČIN
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

'KVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta št. 67

TVORNICIA KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

Zahtevajte povsod
zdravstveni liker

izdelek
veležganjarne
in rastlinske
destilacije

Fr. Zaletel

ST. VID - VIZMARJE

Širite »Trgovski list«!

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo
izvršuje po najugodnejših pogojih

Telefon št. 22-67

IVAN GENUSSI

LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 17a

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem preselil svojo
pleskarsko in ličarsko obrt
iz Kolodvorske ulice št. 23

na Celovško cesto 42

(Vodnikova kitarina, glavno poslojpe)

Za vsa v to stroko spadajoča dela se cenj. naročnikom še v nadalje najtopleje priporočam za naklonjenost. Cene zmerne! Delo solidno!

Telefon št. 34-76

BRUNČIČ IVAN